

Vícevrstvé trubky – instalace vody jako stavebnice

Žijeme v době plastové a tyto materiály nás obklopují na každém kroku. Polymery vytlačují sklo či kov, představují náhradu za papír, keramiku, dřevo, ba i za křemík. Jedná se o látky, jejichž výroba i likvidace může být ekologická, současně však cenově efektivní. Splňují přísné bezpečnostní požadavky na zdravotní nezávadnost, a i to je důvod, proč nacházejí čím dál větší uplatnění i ve stavebních materiálech, především v potrubních systémech, kde je nutné, aby použité materiály odpovídaly požadavkům kladeným na instalační systémy pro rozvody pitné vody.

Potrubní systémy už jen z plastu

V oblasti potrubí používaných pro vnitřní instalace (především rozvody studené i teplé vody, ale i topení či stlačeného vzduchu) může tradiční kov plastům již jen velmi obtížně konkurovat. Předností plastů je zde především nízká cena, vysoká ohebnost a tedy i snadná montáž, nízká hmotnost, chemická stabilita (nekorodují a prakticky se ani nezanášejí) a tudíž i dlouhá životnost. V neposlední řadě jsou plastová potrubí při provozu také méně

hlučná. Dříve používaná měď nebo ocel za plasty svými vlastnostmi jasně zaostávají. Pokud se zde s kovem vůbec setkáme, pak prakticky jen v podobě kombinace s plasty ve vícevrstvých trubkách (např. PE-Xc/Al/PE-HD). Takové trubky mají nejčastěji vnitřní vrstvu z plastu (PE-X, PE-RT), která trubkám zaručuje dlouhodobou odolnost vůči vysoké teplotě a tlaku, střední kovovou vrstvu (nejčastěji podélně svařovaná hliníková fólie) a vnější plášť, který je opět z plastu (vysokohustotní PE nebo PEX) a plní zejména ochrannou funkci. Tento typ trubek je mimo jiné charakteristický vysokou plasticitou, umožňující jejich libovolné ohýbání, přičemž je zachována stabilita tvaru a vysoká odolnost vůči zborcení. Trubky mají díky použití hliníkové vrstvy 100% antidifuzní bariéru a navíc vykazují minimální tepelnou roztažnost, což značně zjednodušuje návrh a montáž potrubí.

Velká stavebnice

V případě potrubních systémů platí, že čím širší portfolio tvarovek lze s trubkami kombinovat, tím lépe. Ideálním případem je, když jsou s vícevrstvou trubkou kompatibil-

Obr. 2: Typy tvarovek pro jednu vícevrstvou trubku – tři v jednom od společnosti Wavin Osma

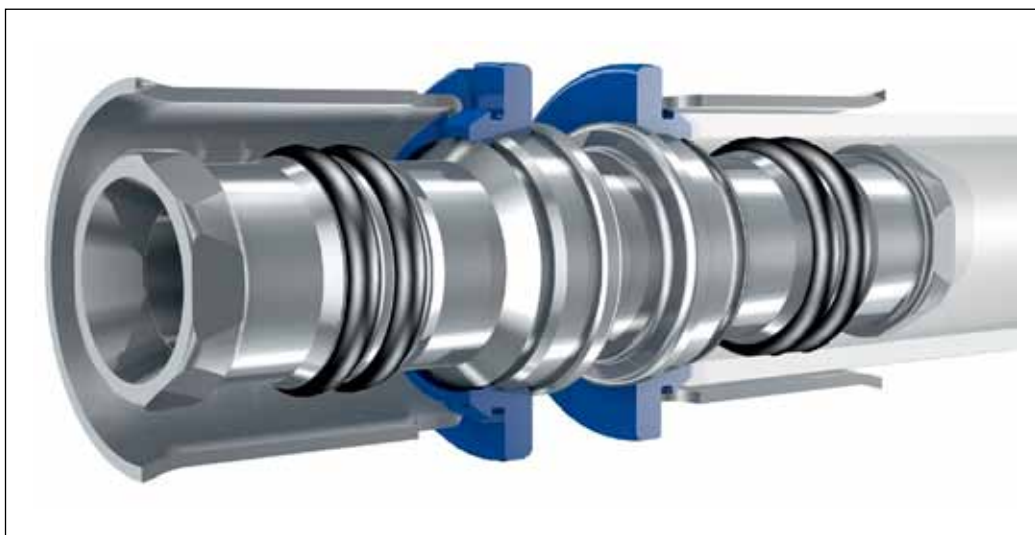
ní tvarovky z různých materiálů – z plastu i kovu. Někteří výrobci, například Wavin Osma, jdou ještě dál a k lisovacím tvarovkám z plastu a kovu vyrábějí i kompaktní celoplastový systém spojování vícevrstvých trubek pouze jedním nasunutím, tzv. smartFix. Díky takto snadné instalaci je systém smartFIX s oblibou využíván především na špatně přístupných místech, jako jsou instalace pod umyvadly,

za obklady nebo pod podlahovou krytinou. Základní těleso násuvné tvarovky a také fixační kroužek jsou z vysokovýkonného plastu polyfenylsulfonu (PPSU), díky kterému jsou odolné vůči vysokým teplotám (teplotní tvarová stálost > 200 °C), korozi a usazeninám. Hlavice jsou vyrobeny z polyamidu zesíleného skleněnými vlákny. Kontrolní otvor v hlavici umožňuje ověřit, zda je trubka zasunutá až na doraz.

Plasty napříč obory

Zatímco pro kovové tvarovky se obvykle používá zinkovaná mosaz, pro ty plastové je to vysoce odolný polyfenylsulfon. Díky extrémně vysoké vrubové houževnatosti a odolnosti vůči trhlinám způsobeným pnutí jsou tyto tvarovky maximálně robustní a odolné vůči rázům. Výkonnost PPSU se už celé roky velmi dobře osvědčuje v letecké technice, ve zdravotnické sterilizační technice, v chemických zařízeních i v automobilovém průmyslu, jde tedy o materiál prověřený napříč náročnými obory.

Ivo Valeš, Wavin Osma, s. r. o.

Obr. 1: Řez novou kovovou lisovanou tvarovkou Wavin M-press s šestihřanným průřezem